

Campagne tegen Wapenhandel

Anna Spenglerstraat 71
1054 NH Amsterdam
tel/fax 020 6164684

info@stopwapenhandel.org
bank 39.04.07.380
www.stopwapenhandel.org

*Demonstratie bij conferentie van de wapenindustrie
Dam, Amsterdam
3 juni 2010*

Jaarverslag 2010

Over de Campagne tegen Wapenhandel

De **Campagne tegen Wapenhandel** bestaat uit een kleine groep mensen die met steun van vele trouwe donateurs streeft naar mensenrechten en vrede boven winst en eigenbelang. We volgen voortdurend het **Nederlandse wapenexportbeleid** en proberen ook op Europees niveau de regels verscherpt te krijgen. We doen veel onderzoek en maken zoveel mogelijk gegevens openbaar.

Ook in 2010 waren we volop actief. In 2010 werd van ons werk gebruik gemaakt door ruim dertig journalisten, en dat leverde acht radioprogramma's en 3 TV uitzendingen op. We gaven 9 lezingen en workshops over wapenhandel en schreven 6 onderzoeksrapporten. We schreven 19 artikelen voor Nederlandse en buitenlandse tijdschriften. We organiseerden twee acties tegen de wapenindustrie en spraken met Kamerleden van diverse politieke partijen.

Blijf op de hoogte

Wordt vriend van de **Campagne tegen Wapenhandel** op Facebook en Twitter. Of abonneer je op de emailniewsbrief. Ga naar onze website www.stopwapenhandel.org om je aan te melden en op de hoogte te blijven van wapendeals, acties, onderzoek en wetgeving.

Internationale samenwerking

In meerdere opzichten stond 2010 in het teken van internationale samenwerking. In januari namen we deel aan een driejaarlijkse bijeenkomst van de War Resisters International (WRI) in de Indiase stad Ahmedabad. De WRI is een wereldwijde vredesorganisatie die opkomt voor de rechten van dienstweigeraars, en die zich de laatste jaren ook toelegt op het bestrijden van War Profiteers – bedrijven die verdienen aan oorlog.

Wij verzorgden op de WRI bijeenkomst een workshop voor activisten uit de hele wereld, waarin we inzicht gaven in de belangrijkste economische en politieke processen die de wapenhandel sturen en in de financiering ervan. Ook gaven we praktische tips voor onderzoek, het analyseren van cijfers en het opzetten van campagnes. We legden contacten met vredesactivisten uit Latijns-Amerika, Azië en Afrika, regio's waar de gevolgen van wapenexport ten volle gevoeld worden. Ze vertelden hoe moeilijk het is om in hun landen de militaire uitgaven aan banden te leggen, vaak door tekortschietende democratische controle over militair beleid.

Europees netwerk tegen wapenhandel

Eind mei organiseerden we in Amsterdam de jaarlijkse vergadering van het Europese Netwerk tegen Wapenhandel (ENAAT). Het ENAAT is een bijzonder netwerk, dat al sinds 1985 jaarlijks bijeenkomt. Dit jaar hadden wij ons als gastheer aangeboden. Ondanks de losse vorm van samenwerken binnen ENAAT en het ontbreken van een centrale organisatie blijkt telkens weer hoe nuttig en inspirerend het is om ervaringen uit te wisselen over activiteiten en onderzoeken. Groepen nemen informatie en actievormen van elkaar over en komen op nieuwe ideeën. Deze keer ging de vergadering onder meer over de toenemende rol van huurlingen en private bedrijven in de oorlogvoering, en over de mogelijke militaire rol van de Europese Unie. Ook aan de wapenexporten naar Israel werd ruime aandacht besteed.

Aan de vooravond van de ENAAT vergadering hielden we een publieksbijeenkomst, waaraan ook online kon worden deelgenomen.

Verschillende Europese groepen gaven presentaties van door hen gevoerde campagnes, zoals de Belgische 'TAGWAR' acties waarbij de Vlaamse wapenindustrie met onaangekondigde burgerbezoekjes wordt 'vereerd'. En de Spaanse campagne tegen banken die investeren in de wapenindustrie, waarbij de Spaanse groep de kans heeft gekregen om te spreken op aandeelhoudersvergaderingen van banken.

EADS

Met enkele ENAAT collega's bezochten we daags na de vergadering de aandeelhoudersvergadering van defensiebedrijf EADS, waar we kritische vragen stelden aan de Raad van Bestuur. Hoewel EADS vooral bekend is vanwege zijn (deels civiel, deels militaire) dochter Airbus, is het een van Europa's grootste wapenfabrikanten. Het is de bouwer van gevechtshelikopters, de Eurofighter straaljager en vele soorten bommen en raketten, waaronder de Franse M51 kernbom. Inmiddels is de militaire poot van EADS omgedoopt in Cassidian, mogelijk om verdere associatie met het financieel rampzalige Airbusproject te vermijden.

Omdat we een paar aandelen hadden, was de Raad van Bestuur zeer tot zijn ongenoegen verplicht onze vragen te beantwoorden. Die antwoorden kwamen er vooral op neer dat EADS zich aan de wet hield en dat het een 'ethisch beleid' had ontwikkeld. Wat er ethisch is aan wapenleveranties aan dictators en aan het bouwen van kernwapens hebben we niet van ze gehoord.

We denken niet dat het beleid van miljardenbedrijf EADS door onze kritische vragen meteen zal veranderen, maar het was alleen al leuk om hun feestje te verstoren.

In Brussel

In november lanceerden we in Brussel met Europese collega's een gezamenlijk geschreven zwartboek met de titel '*Rhetoric or Restraint – Trade in military equipment under the EU transfer control system*'. Aan de hand van een aantal belangrijke recente wapenexporten lieten we zien hoe overal nog altijd de criteria van de het wapenexportbeleid niet nageleefd worden. In het rapport kwamen bijvoorbeeld de Tsjechische

levering van twintigduizend machinegeweren aan Sri Lanka aan de orde, die via de Rotterdamse haven werden doorgevoerd aan de vooravond van een groot Sri Lankaans legeroffensief.

Het rapport werd aangeboden aan ambtenaren van de verschillende lidstaten die deelnamen aan een jaarlijks Brussels seminar over het EU wapenexportbeleid. Het zwartboek was voorpaginanieuws in dagblad Trouw en leidde tot Kamervragen en vragen in het Europees parlement.

Wapenconferentie op de Dam

In april ontdekten we dat de wapenindustrie een conferentie zou houden in het hart van Amsterdam, waar alle grote defensiebedrijven aanwezig zouden zijn. Waaronder Lockheed Martin, hoofdaannemer van het controversiële JSF-project, en het Israëliische defensiebedrijf Elbit, ondermeer leverancier van apparatuur voor de (illegal) Israëliisch-Palestijnse muur. Tientallen Nederlandse bedrijven hoopten op de conferentie contacten te leggen met hun buitenlandse collega's om in de toekomst samen te werken bij wapenorders.

De Campagne tegen Wapenhandel organiseerde een protestactie, en dat bleef niet onopgemerkt. Het leidde tot massale aandacht van Amsterdamse media en vragen in de Amsterdamse gemeenteraad. B&W van Amsterdam verklaarde dat: "De defensie-industrie opereert binnen de daarvoor geldende wet- en regelgeving. Daarnaast speelt echter ook de wenselijkheid van een dergelijke conferentie. Vanaf 2005 is de lijn van het college dat het houden van dergelijke conferenties haaks staat op de Amsterdamse aanpak van agressie en geweld, waarin een belangrijk speerpunt is het wapenvrij maken van de gemeente. Het huidige college handhaaft deze zienswijze en is dan ook van mening dat het onwenselijk is dat deze conferentie in Amsterdam wordt gehouden en zal dit ook aangeven bij de betrokken partijen."

Door de protesten, de media en B&W is de defensie-industrie duidelijk gemaakt dat ze niet welkom is in Amsterdam.

Jaarrapport Nederlandse wapenhandel

Elk jaar publiceert de Campagne tegen Wapenhandel een analyse van de Nederlandse wapenexport op grond van officiële overheidscijfers. Deze 'Analyse Nederlandse Wapenexport' is inmiddels een begrip waar journalisten en Kamerleden graag uit putten.

Grote maritieme orders hebben de laatste tien jaar voor een stijgende lijn in de Nederlandse wapenexport gezorgd. Het gaat vaak om radar- en communicatiesystemen en om onderdelen voor schepen en helikopters. Daarnaast exporteert Nederland veel tweedehands materiaal van de eigen krijgsmacht, vooral in trek bij minder draagkrachtige landen. De belangrijkste afnemers zijn NAVO bondgenoten, maar Nederland leverde de afgelopen jaren ook wapens aan onder meer Marokko, Jordanië, Nigeria, Pakistan, Egypte, Jemen en Saoedie-Arabië. In 2010 steeg de Nederlandse wapenexport opnieuw tot recordhoogte.

In de media kreeg onze analyse van het wapenexportbeleid gelukkig veel aandacht. Gratis krant Spits, die vooral onder jongeren goed wordt gelezen, besteedde er twee pagina's aan, inclusief de voorpagina. Ook het ANP en Novum kwamen met artikelen over het rapport.

Campagne goes digital

Veel tijd werd in 2010 gestoken aan de inmiddels gelanceerde nieuwe website. Vooral het omzetten van de grote hoeveelheid achtergrondinformatie over export en industrie naar de nieuwe site bleek veel bewerklijker dan gedacht en gehoopt. Maar het resultaat mag er zijn. De inhoud en opbouw van de nieuwe website is in grote lijnen gelijk gebleven, maar de opmaak is strakker en helderder geworden, waarmee die naar onze mening een betere, meer toegankelijke uitstraling heeft gekregen. We hebben er tot nu toe al veel positieve reacties op gehad. Ook kregen we een nieuw logo, zoals u mogelijk ook al heeft gemerkt aan ons nieuwe briefpapier. Het is te zien op www.stopwapenhandel.org.

Ook is de Campagne tegen Wapenhandel inmiddels aanwezig op Facebook en Twitter. Op die manier kunnen we met weinig extra investering in tijd en geld weer andere groepen mensen bereiken.

Wapenwedloop Zuid-Amerika

In 2010 publiceerden we een onderzoek naar de toenemende bewapening van Zuid-Amerika. De afgelopen vijftien jaar zijn grote hoeveelheden Nederlandse wapens verkocht aan vooral Venezuela en Chili. Naar Chili ging bijna een halve legermacht aan tweedehands Nederlands materieel: fregatten, F-16s, pantservoertuigen en tanks. De Campagne tegen Wapenhandel maakt zich zorgen over de stijgende wapenuitgaven in Zuid-Amerika en de risico's van een wapenwedloop op het continent.

Publicaties in 2010

- Wapenwedloop in Zuid-Amerika
- Nederlandse patrouilleschepen voor Nigeriaans leger.
- Kassa voor de Defensie met megaverkoop aan Jordanië.
- Ontwikkelingscriterium voor wapenexport. Regels, belangen en Milleniumdoelen. (Uitgave n.a.v. discussie Ministerie van Buitenlandse Zaken)
- Analysis Dutch arms exports 2009
- Analyse Nederlandse wapenhandel 2009
- Rhetoric or restraint: Trade in military equipment under the EU transfer control system. (Uitgave Universiteit Gent)

Alle publicaties zijn te downloaden op onze site: www.stopwapenhandel.org

In de media in 2010 (selectie)

Will EU "civilian" satellites also be used to guide bombs? *Prospect januari 2010*

Pakistan onderzoek naar atoomgeleerde Khan. *Villa VPRO 22 maart 2010*

EU Boosts Arms Manufacturers. *IPS 6 april 2010*

Wapendeals met Griekenland beschamend. *Sargasso 27 mei 2010*

Asscher wist niets van wapenconferentie. *AT5 28 mei 2010*

Betogers verwelkomen wapenhandelaren. *De Telegraaf 3 juni 2010*

EU-subsidies maken oorlogsvliegtuigen nog dodelijker. *MO 21 juni 2010*

Can arms trade be controlled by a Treaty? *War Profiteers News augustus 2010*

Democratic deficit of European Defence Agency *UACES Brugge september 2010*

EUROPE Drones may Track Migrants. *IPS 1 november 2010*

Nederlandse wapenexport groeit fors. *Spits 9 november 2010*

Nederland bedreigd door eigen wapens? *RNW.nl 23 november 2010*

Zonder donateurs geen Campagne tegen Wapenhandel

Steun onderzoek en actie tegen wapenhandel. Geef op rekening

39.04.07.380 t.n.v. Campagne tegen Wapenhandel, Amsterdam

Je gift aan Campagne tegen Wapenhandel is aftrekbaar van de belasting.